

Междинен съкратен финансов отчет

Анализ за дейността и финансовото състояние

към 30.09.2020 г.

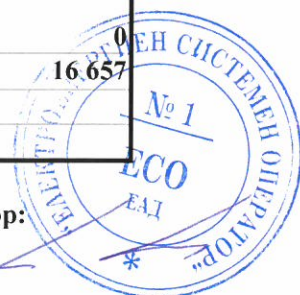
ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЕН СИСТЕМЕН ОПЕРАТОР ЕАД

Отчет за всеобхватния доход	(01.2020-09.2020) (01.2019-09.2019)	
	'000 лв.	'000 лв.
Приходи от продажби	407 881	422 850
Други приходи	39 565	35 784
Други приходи от реинтеграция МСФО 9	577	5 482
	448 023	464 116
Разходи за материали	17 596	10 764
Разходи за ел.енергия на балансиращ пазар	45 509	73 849
Технологични разходи по преноса	75 201	94 036
Разходи за закупена разполагаемост	50 326	57 732
Разходи за външни услуги	34 914	30 762
Разходи за персонала	71 531	64 567
Разходи за социални осигуровки и надбавки	47 302	44 186
Разходи за амортизация на нефинансови активи	60 328	59 499
Коректив за разходи за придобиване на имоти, машини и съоръжения	18 028	8 542
Себестойност на продадените текущи активи	0	54
Промени в салдата на незавършено производство	419	387
Други суми с корективен характер	5	3
Разходи за фонд СЕС	15 476	14 794
Други разходи	2 605	6 366
Разходи обезценка финансови активи	1 215	0
Провизии	590	0
(Загуба)/Печалба от оперативна дейност	43 882	16 439
Печалба от продажба на нетекущи активи	0	8
Финансови разходи	88	26
Финансови приходи	226	236
(Загуба)/Печалба преди данъци	44 020	16 657
	4 094	
Разходи от текущи данъци върху дохода		0
	1 049	
Приходи от данъци върху дохода по отстрочени данъци		0
(Загуба) /Печалба за годината	40 975	16 657
Друг всеобхватен доход		
Преоценка на нефинансови активи		
Преоценки на нетния пасив по план с дефинирани доходи	517	0
Данък върху дохода, отнасящ се до компонентите на другия всеобхватен доход	52	0
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци	465	0
Общо всеобхватен доход за годината	40 510	16 657
Дата: (01.2020-09.2020)		

Ръководител Управление
„Гл.счетоводител“:
Жулиета Печеникова

Изпълнителен директор:

Ангелин Цачев

ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЕН СИСТЕМЕН ОПЕРАТОР ЕАД

Отчет за финансовото състояние

	30.9.2020	31.12.2019
АКТИВ		
ДЪЛГОТРАЙНИТЕ АКТИВИ		
Имоти, машини, съоръжения, оборудване	2 517 104	2 399 076
Нематериални активи	6 231	7 645
Активи по отсрочени данъци	0	0
Дългосрочни вземания	0	0
Инвестиции	1 539	1 861
СУМА НА ДЪЛГОТРАЙНИТЕ АКТИВИ	2 524 874	2 408 582
КРАТКОТРАЙНИ АКТИВИ		
Материални запаси	28 485	19 214
Търговски и други вземания	45 269	59 224
Предплащания за текущи активи	3 614	193
Търговски и др. вземания св. лица	7 994	10 287
Парични средства и еквиваленти	168 345	204 118
Данъци за възстановяване	3 753	6 338
СУМА НА КРАТКОТРАЙНИТЕ АКТИВИ	257 460	299 374
СУМА НА АКТИВА:	2 782 334	2 707 956
ПАСИВ		
СОБСТВЕН КАПИТАЛ		
Регистриран капитал	131 577	131 577
Преоценъчен резерв	1 790 684	1 790 778
Резерви	182 494	182 545
Резерв от преоценки по план.с дефинирани доходи	-11 784	-11 319
Допълнителни резерви ф."Специален"	19 106	19 106
Финансов резултат от минали периоди	5 871	-12 490
Финансов резултат от текущ период	40 975	24 045
СУМА НА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	2 158 923	2 124 242
ПАСИВИ		
Отсрочени приходи	203 935	206 612
Пасиви по отсрочени данъци	137 763	138 863
Задължения за обезщетение при пенсиониране	20 646	20 627
Отсрочено финансиране	149 902	92 330
СУМА НА ДЪЛГОСРОЧНИТЕ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	512 246	458 432
Задължения аванси по присъединяване към ЕПМ	0	0
Търговски и други задължения	33 588	44 567
Задължения за обезщетение при пенсиониране	2 321	2 879
Търговски и др. задължения св. лица	11 888	19 995
Задължения за данъци	4 775	5 962
Провизии	16 251	16 729
Отсрочено финансиране	3 662	3 554
Други краткосрочни задължения	32 603	25 741
Отсрочени приходи	6 077	5 855
СУМА НА КРАТКОСРОЧНИТЕ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	111 165	125 282
СУМА НА ПАСИВА:	2 782 334	2 707 956

Дата :
30.9.2020

Гл. Счетоводител:.....
Жулиета Печеникова

Изпълнителен директор:
Ангелин Цачев

ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЕН СИСТЕМЕН ОПЕРАТОР ЕАД

Отчет за промените в собствения капитал

Всички суми са представени в '000 лв.	Акционерен капитал	Преоценъчни резерви и резерви	Законови резерви	Допълнителни резерви ф. "Специален"	Резерв от преоценки по план с дефинирани доходи	Други резерви	Неразделена печалба/ (Непокрита загуба)	Общо собствен капитал
Салдо към 01.01.2020 г.	131 577	1 790 778	13 158	19 106	-11 319	169 387	11 555	2 124 242
Изплатени дивиденди							-5 778	-5 778
Покриване на загуби от минали години								0
Увеличение/(намаление) чрез прехвърляне между преоценъчния резерв и неразпределена печалба, нето от данъци		-94					94	0
Увеличение/(намаление) чрез прехвърляне на законови резерви								0
Увеличение на акционерен капитал								0
Други изменения в собствения капитал						-51		-51
Сделки със собствениците	0	-94	0	0	0	-51	-5 684	-5 829
Печалба за годината							40 975	40 975
Друг всеобхватен доход:								0
Преценка на имоти, машини и съоръжения								0
Преоценки на нетния пасив по план с дефинирани доходи					-517			-517
Данък върху дохода, отнасящ се до компонентите на другия всеобхватен доход					52			52
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци					-465	0	0	-465
Общо всеобхватен доход за годината	0	0	0	0	-465	0	40 975	40 510
Класификация в съответствие на преобразуване на приходи за бъдещи периоди присъединяване за 2014 г. в други резерви				0				
Салдо към 30 септември 2020 г.	131 577	1 790 684	13 158	19 106	-11 784	169 336	46 846	2 121 589

Ръководител упр. „Гл. счетоводител“:
Ж. Печеникова

Изпълнителен директор:
Ангелия Данев

ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЕН СИСТЕМЕН ОПЕРАТОР ЕАД

Отчет за промените в собственния капитал

Всички суми са представени в '000 лв.	Акционерен капитал	Процентни резерви	Законови резерви	Допълнителни и резерви ф."Специален"	Резерв от проценки по дефинирани приходи	Други резерви	Неразредена печалба/ (Непокрита загуба)	Общо собствен капитал
Салдо към 01.01.2019 г.	131 577	1 791 498	11 885	19 106	-7 762	270 676	-4 983	2 211 997
Корекция в СК в резултат на счетоводна грешка 2017 г.							-6 954	
Презчислено салдо към 01.01.2019 г.	131 577	1 791 498	11 885	19 106	-7 762	270 676	-11 937	2 205 043
Изплатени дивиденди								0
Покриване на загуби от минали години								0
Увеличение/(намаление) чрез прехвърляне между процентния резерв и неразделена печалба, нетно от данъци		-263					263	
Увеличение/(намаление) чрез прехвърляне на законови резерви			1 273				-1 273	
Увеличение на акционерен капитал							0	
Други изменения в собственния капитал						-103		-103
Сделки със собствените	0	-263	1 273		0	-103	-1 010	-103
Печалба за годината							16 657	16 657
Друг всеобхватен доход:								0
Проценка на имоти, машини и съоръжения		0						0
Проценки на нетния пасив по план с дефинирани приходи								0
Данък върху дохода, отнасящ се до компонентите на другия всеобхватен доход		0						0
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци		0			0	0	0	0
Общо всеобхватен доход за годината	0	0	0	0	0	0	16 657	16 657
Класификация вследствие на преобразуване на приходи за бъдещи периоди присъединяване за 2014 г. в други резерви				0				
Салдо към 30 септември 2019 г.	131 577	1 791 235	13 158	19 106	-7 762	270 573	3 710	2 221 597

Ръководител упр. "Гл.счетоводител":

Ж.Печеникова

Изпълнителен директор:
Ангелин Цацев

ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЕН СИСТЕМЕН ОПЕРАТОР ЕАД

Отчет за паричните потоци

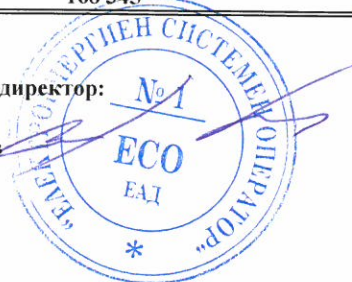
	(01.2020-09.2020)	(01.2019-09.2019)
	'000 лв.	'000 лв.
Оперативна дейност		
Постъпления от клиенти	500 817	555 248
В т.ч. свързани лица БЕХ ЕАД	39 291	26 659
В т.ч. свързани лица извън БЕХ	4 986	0
Плащания към доставчици	-248 547	-294 088
В т.ч. свързани лица БЕХ ЕАД	-75 656	-104 497
В т.ч. свързани лица извън БЕХ	-10 376	0
Плащания към персонал и осигурителни институции	-117 613	-113 839
Плащания за корпоративен данък	-2 446	-3 362
Плащания за данъци	-37 384	-58 032
ПП от финансираня по международни проекти	58 312	12 416
Други парични потоци от основна дейност	-935	-2 161
Курсови разлики	-7	0
Други финансови	-9	-22
Паричен поток от оперативна дейност	152 188	96 160
Инвестиционна дейност		
Придобиване на имоти, машини и съоръжения	-182 260	-66 954
Постъпления от продажба на имоти, машини и съоръжения	0	24
Получени лихви	225	219
Паричен поток от инвестиционна дейност	-182 035	-66 711
Финансова дейност		
Изплатени дивиденди	-5 778	0
Изплащане на задължения по заеми	0	0
Паричен поток от финансова дейност	-5 778	0
Нетна промяна в пари и парични еквиваленти	-35 625	29 449
Пари и парични еквиваленти в началото на годината	204 593	325 928
Ефект от очаквани кредитни загуби	-623	-2 191
Пари и парични еквиваленти в края на годината	168 345	353 186

Ръководител Управление
„Гл.счетоводител“:

Жулиета Печеникова

Изпълнителен директор:

Ангелин Цачев

АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА И ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ НА ЕСО ЕАД месец януари – септември 2020 год.

Настоящият анализ представя финансовото състояние на ЕСО ЕАД за периода месец януари – септември 2020 г., като са използвани данните от финансовия отчет – Отчет за финансово състояние, Отчет за всеобхватния доход, приходите и разходите общо за ЕСО ЕАД, по дейности и по икономически елементи. Направен е сравнителен анализ на данните с тези за същия период на 2019 г.

При анализа е отчетена настоящата конюнктура на пазара, в т.ч. е отчетено нивото на износа на електрическа енергия с произход България.

Основните приходи на ЕСО ЕАД са от предоставяните **мрежови услуги – достъп до и пренос през електропреносната мрежа**, като същите са отчетени по цените за тези услуги съобразно действащата към момента ценова рамка, а именно:

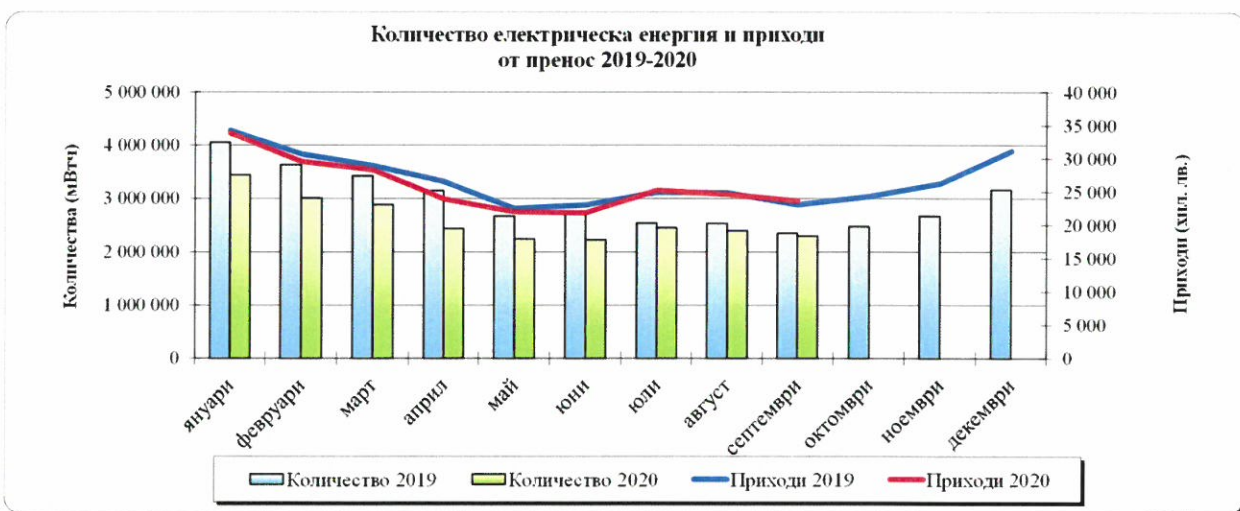
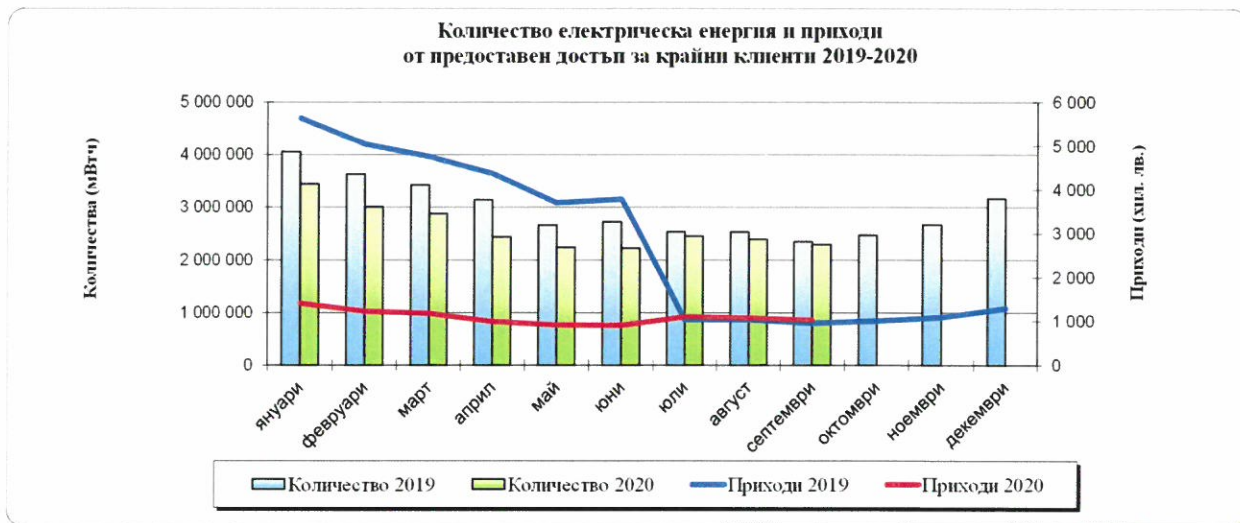
- ✚ Утвърдена цена за достъп за крайни клиенти, от 1,39 лв/ МВтч, приета с Решение № Ц-11/01.07.2018 г. на КЕВР в сила от 01.07.2018 г., утвърдена цена за достъп, от 0,41 лв/ МВтч, приета с Решение № Ц-19/01.07.2019 г. на КЕВР в сила от 01.07.2019 г. и утвърдена цена за достъп, от 0,45 лв/ МВтч, приета с Решение № Ц-29/01.07.2020 г. на КЕВР в сила от 01.07.2020 г.;
- ✚ Утвърдена цена за достъп за производители, с изключение на производители на електрическа енергия от възобновяеми източници с динамично променяща се генерация – от слънчева и вятърна енергия, от 2,12 лв/ МВтч, приета с Решение № Ц-19/01.07.2019 г. на КЕВР в сила от 01.07.2019 г. и утвърдена цена от 2,26 лв/ МВтч, приета с Решение № Ц-29/01.07.2020 г. на КЕВР в сила от 01.07.2020 г.;
- ✚ Утвърдена цена за достъп за производители на електрическа енергия от възобновяеми източници с динамично променяща се генерация - от слънчева и вятърна енергия, от 3,02 лв/ МВтч, приета с Решение № Ц-11/01.07.2018 г. на КЕВР в сила от 01.07.2018 г., утвърдена цена за достъп, от 5,14 лв/ МВтч, приета с Решение № Ц-19/01.07.2019 г. на КЕВР в сила от 01.07.2019 г. и утвърдена цена за достъп, от 5,28 лв/ МВтч, приета с Решение № Ц-29/01.07.2020 г. на КЕВР в сила от 01.07.2020 г.;
- ✚ Утвърдена цена за пренос, от 8,45 лв/ МВтч, приета с Решение № Ц-11/01.07.2018 г. на КЕВР в сила от 01.07.2018 г., утвърдена цена за пренос, от 9,83 лв/ МВтч, приета с Решение № Ц-19/01.07.2019 г. на КЕВР в сила от 01.07.2019 г. и утвърдена цена за пренос, от 10,30 лв/ МВтч, приета с Решение № Ц-29/01.07.2020 г. на КЕВР в сила от 01.07.2020 г.

I. КОЛИЧЕСТВА ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЯ

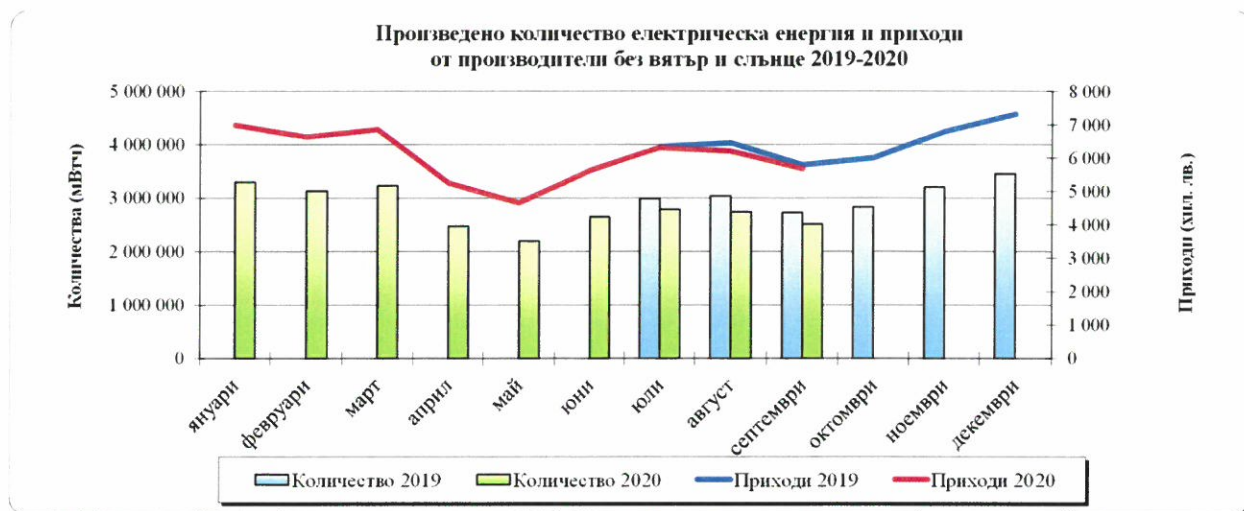
За периода месец януари – септември 2020 г. количеството електрическа енергия, за което се дължи цена достъп за крайни клиенти и пренос е 23 384 485 МВтч, **което е с 3 684 221 МВтч или с 13,61 % по-малко спрямо 2019 г.** (27 068 706 МВтч), в т.ч.:

- ✚ Намаление на количеството електрическа енергия, реализирано в страната с 807 229 МВтч (-3,34%) от 24 191 784 МВтч на 23 384 485 МВтч;

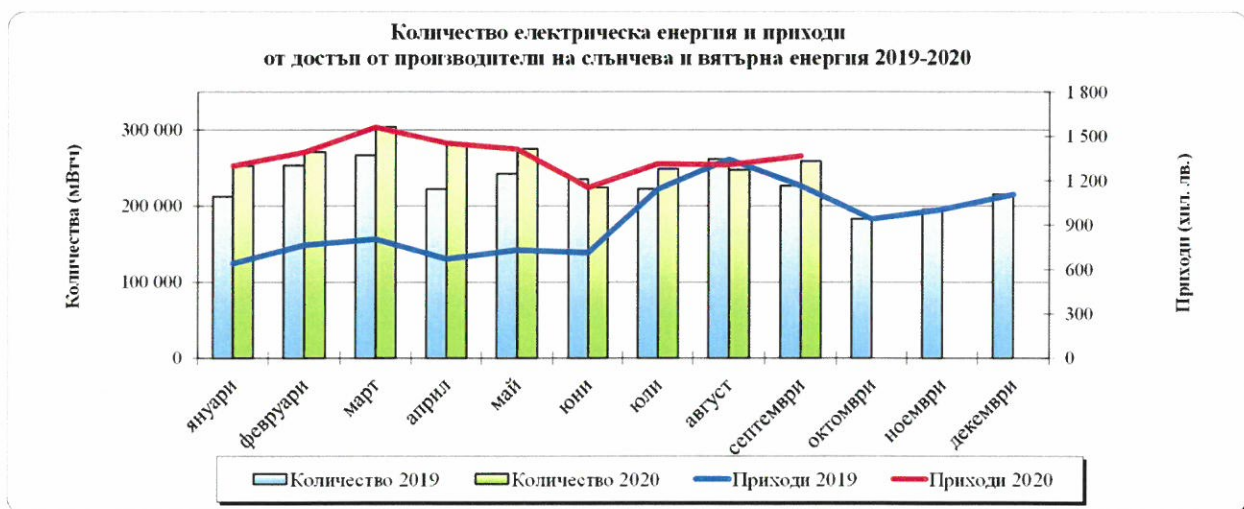
- ✚ Реализираният износ към м. юни 2019 г., върху който се дължат мрежовите тарифи е 2 876 922 МВтч. С измененията на Закона за енергетиката, по конкретно с допълнението на чл. 104 от ЗЕ с нова ал. 2 (в сила от 01.07.2019 г.), се въвежда яснота относно лицата, които дължат цени за достъп и/или за пренос, присъединени към електроенергийната система, в т.ч. и в случаите на износ на електрическа енергия с произход Р. България. При износ на електрическа енергия с произход Р. България не се дължат мрежовите тарифи.

За периода януари - септември 2020 г. количеството електрическа енергия, за което се дължи цена достъп за производители, с изключение на производители от възобновяеми източници с динамично променяща се генерация – от слънчева и вятърна енергия е 25 019 987 МВтч (в сила от 01.07.2019 г.), като за периода юли – септември 2019 г. това количество е било 8 755 627 МВтч.

За периода януари - септември 2020 г. количеството електрическа енергия, за което се дължи цена достъп за производители на електроенергия от слънчева и вятърна енергия е 2 363 763 МВтч, което е с 222 058 МВтч или с 10,37 % повече спрямо същия период на 2019 г. (2 141 705 МВтч).

II. ПРИХОДИ И РАЗХОДИ, ФИНАНСОВ РЕЗУЛТАТ, ФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ НА ЕСО ЕАД

1. ПРИХОДИ (ЯНУАРИ – СЕПТЕМВРИ 2020 г.)

С цел анализиране на финансовия резултат от дейността на дружеството са оценени величините, структурата и динамиката на приходите и разходите, както и обуславящите ги фактори.

	ПРИХОДИ	ЕСО ЕАД			
		Януари - Септември 2019	Януари - Септември 2020	Изменение, лева	Изменение, %
1	2	3	4	5=4-3	6=4/3
I	Приходи от управление на електроенергийната система	178 490	146 560	-31 930	-17,89%
1	Приходи от достъп до преносната мрежа за крайни клиенти - 2,2%	30 354	9 873	-20 481	-67,47%
	Количество ел.енергия –МВтч	27 068 706	23 384 485	-3 684 221	-13,61%

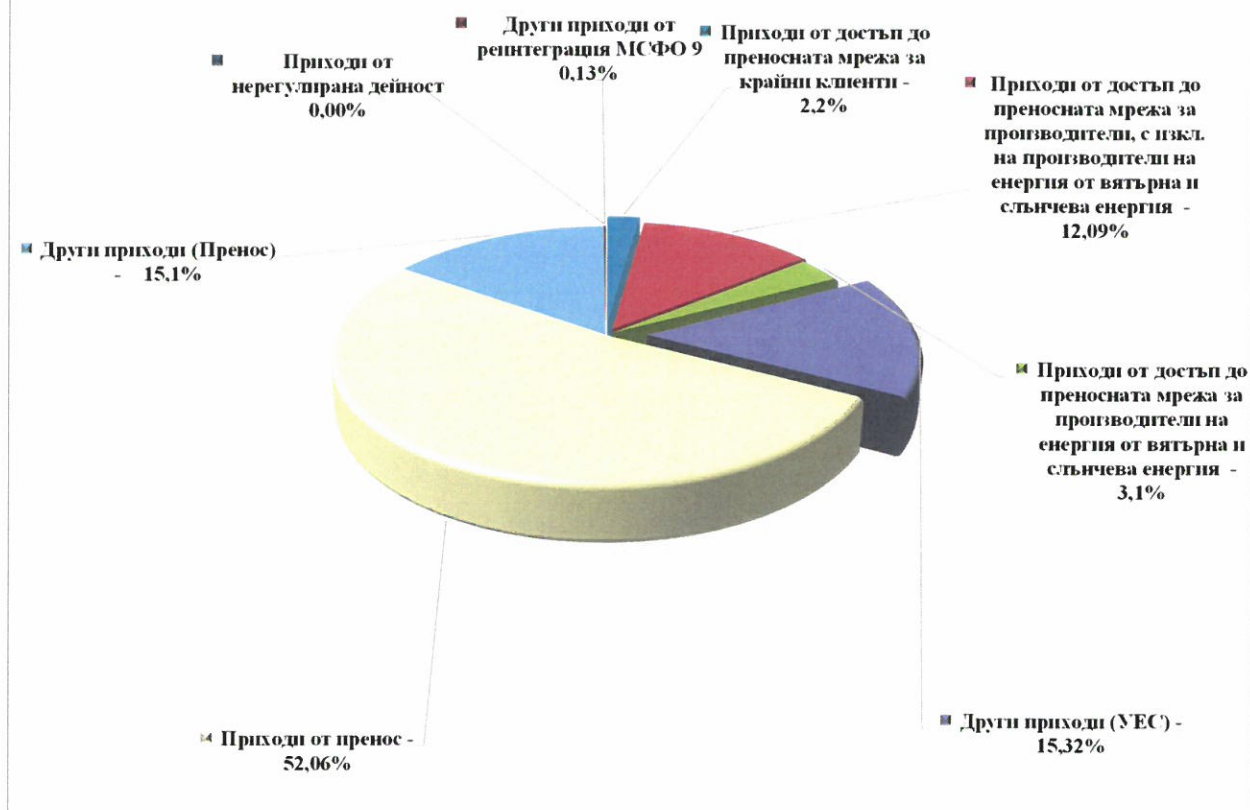
1	ПРИХОДИ	ЕСО ЕАД			
		Януари - Септември 2019	Януари - Септември 2020	Изменение, лева	Изменение, %
2	3	4	5=4-3	6=4/3	
2	Приходи от достъп до преносната мрежа за производители, с изкл. на производители на енергия от вятърна и слънчева енергия - 12,09%	18 562	54 168	35 606	191,82%
	Количество ел.енергия –МВтч	8 755 627	25 019 987	16 264 361	185,76%
3	Приходи от достъп до преносната мрежа за производители на енергия от вятърна и слънчева енергия - 3,1%	7 977	13 886	5 909	74,08%
	Количество ел.енергия –МВтч	2 141 705	2 363 763	222 058	10,37%
4	Други приходи (УЕС) - 15,32%	121 597	68 632	-52 965	-43,56%
II	Приходи от пренос	280 047	300 885	20 838	7,44%
1	Приходи от пренос - 52,06%	238 970	233 227	-5 743	-2,40%
	Количество ел.енергия –МВтч	27 068 706	23 384 485	-3 684 221	-13,61%
2	Други приходи (Пренос) - 15,1%	41 077	67 659	26 582	64,71%
III	Приходи от нерегулирана дейност	97	0	-96,9	-99,79%
IV	Други приходи от реинтеграция МСФО 9	5 482	577	-4 904	-89,47%
V	ПРИХОДИ НА ЕСО ЕАД	464 116	448 023	-16 093	-3,47%

За периода януари - септември на 2020 г. са отчетени приходи от основната дейност в размер на 448 023 хил.лв., в т.ч.:

- ⚡ Приходи от дейност управление на електроенергийната система в размер на 146 560 хил.лв. (32,71 % от общите приходи);
- ⚡ Приходи от дейност пренос в размер на 300 885 хил.лв. (67,16 % от общите приходи);
- ⚡ Приходи от нерегулирана дейност /почивно дело/ в размер на 0,202 хил.лв. (0,00005% от общите приходи);
- ⚡ Други приходи от реинтеграция § 5.5.14. от МСФО 9 Финансови инструменти към разглеждания период 577 хил.лв. за 2020 г. (0,13% от общите приходи).

Структурата на приходите е представена на графиката по-долу. Видно от графиката е, че с най-висок относителен дял в структурата на общите приходи на ЕСО ЕАД са приходите от пренос (52,06 %) и други приходи от управление на електроенергийната система (15,32%).

СТРУКТУРА НА ПРИХОДИТЕ НА ЕСО ЕАД (ЯНУАРИ - СЕПТЕМВРИ 2020 Г.)

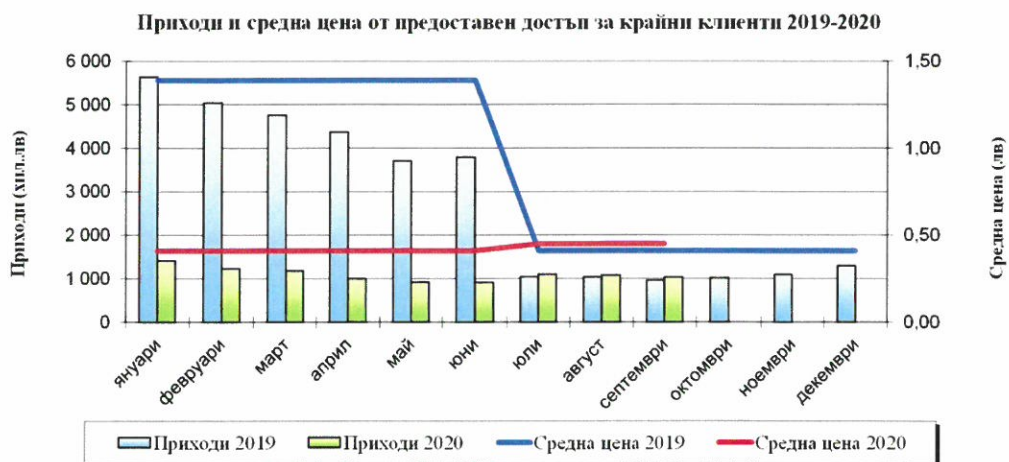

Отчетените общи приходи, съгласно финансовия отчет за м. януари – септември 2020 г. бележат намаление с 16 093 хил.лв. (-3,47%), спрямо реализираните за предходната година. Приходите от дейността по управление на електроенергийната система намаляват с 31 930 хил.лв. (-17,89%), приходите от дейността пренос се увеличават с 20 838 хил.лв. (7,44%).

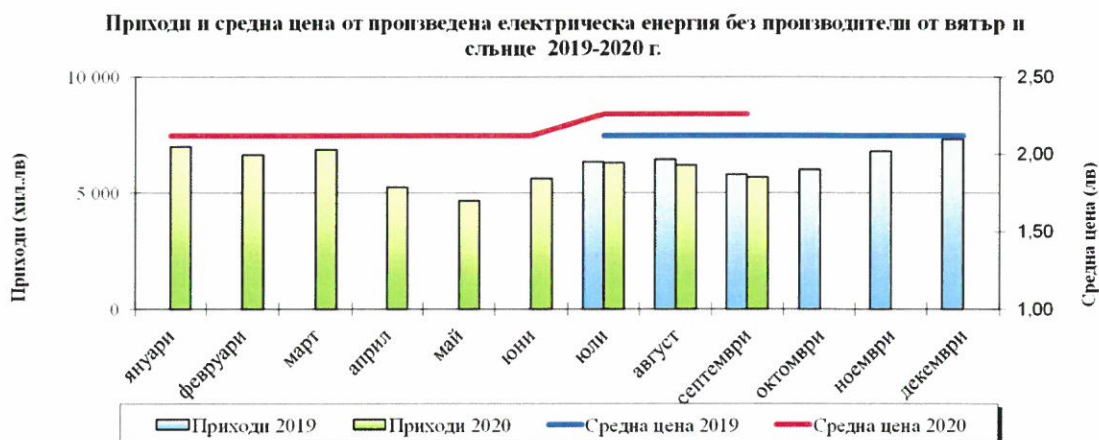
Приходи от дейност управление на електроенергийната система

За периода януари - септември 2020 г. приходите от дейността по управление на електроенергийната система са 146 560 хил. лв. и намаляват с 31 930 хил.лв. спрямо същия период на 2019 г., като влиянието на отделните фактори е както следва:

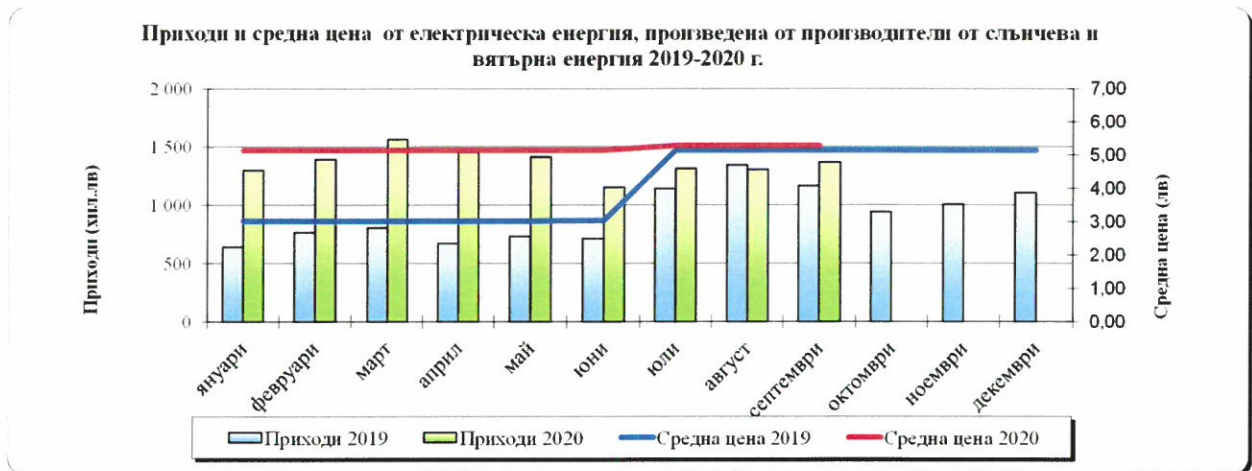
- ✚ **Намаление с 20 481 хил.лв. (-67,47%)** на приходите от цената достъп до преносната мрежа за крайни клиенти – в резултат на два ефекта, както следва:
 - **Намаление с 16 349 хил.лв.** поради по-ниската среднопретеглена цена за достъп в размер на 0,42 лв/ МВтч, която е с 62,35 % по-ниска спрямо среднопретеглената цена за 2019 г.
 - **Намаление с 4 132 хил.лв.** в резултат на по-ниските количества с 3 684 221 МВтч (-13,61 %) МВтч електрическа енергия за продажба. **В сила от 01.07.2019 г. търговците на електрическа енергия не дължат цена за достъп и пренос при износ на електрическа енергия, с произход България.**

- С решение Решение № Ц-19/01.07.2019 г. в сила от 01.07.2019 г., КЕВР утвърди цена достъп до електропреносната мрежа, която се заплаща от производители на електрическа енергия, с изключение на тези с динамично променяща се генерация, присъединени към електропреносната и електроразпределителните мрежи. За периода януари – септември 2020 г. реализираните приходи от тази цена за достъп са на стойност 54 168 хил.лв. за произведено количество в размер на 25 019 987 МВтч в сравнение с 18 562 хил.лв за произведено количество 8 755 627 МВтч за периода юли – септември 2019 г.(в сила от 01.07.2019 г.)

- Увеличение с 5 909 хил.лв. (74,08%)** на приходите от цената достъп до преносната мрежа за производители на електрическа енергия от възобновяеми източници с динамично променяща се генерация – от слънчева и вятърна енергия – в резултат на три ефекта, както следва:
 - **Увеличение с 3 451 хил.лв.** поради по-високата среднопретеглена цена за достъп в размер на 5,19 лв./МВтч, която е с 39,20 % по-висока спрямо среднопретеглената цена за 2019 г.
 - **Увеличение с 827 хил.лв.** в резултат на по-високите количества с 222 058 МВтч (10,37 %) произведена електрическа енергия.
 - **Увеличение на приходите с 1 631 хил.лв.** в резултат на спечелени съдебни дела.

✚ **Намаление с 52 965 хил.лв.** на други приходи от управление на електроенергийната система, включващи приходи от балансиращ пазар, приходи от междуоператорско компенсиране (ИТС механизъм) и други приходи като резултат от два противоположни ефекта:

- приходите от преносна способност на презграничните електропроводи от 01.07.2019 г., съгласно Решение Ц-19/01.07.2019 г., се отчитат в приходи от дейност пренос на електрическа енергия;
- намаление с 71 хил. лв. на приходите от периметрично плащане и приходи от балансиращ пазар;

Като противоположен ефект:

- увеличение на приходите от финансираня в размер на 119 хил.лв.;
- увеличение на приходите от междуоператорско компенсиране в размер на 615 хил.лв.

Приходи от дейност пренос на електрическа енергия

За деветте месеца на 2020 г. приходите от дейността пренос са 300 885 хил.лв. и се увеличават с 20 838 хил.лв. спрямо същия период на предходната година като влиянието на отделните фактори е както следва:

✚ За периода януари – септември на 2020 г. реализираните приходи от цена пренос са в размер на 233 227 хил.лв. или с 5 743 хил.лв по-малко спрямо същия период на предходната 2019 година, като влиянието на отделните фактори е както следва:

- **Увеличение с 26 782 хил.лв.**, в резултат на по-високата с 12,97 % среднопретеглена за периода цена за пренос.
- **Намаление с 32 525 хил.лв.**, в резултат на по-ниските количества с 3 684 221 МВтч (-13,61%) електрическа енергия за продажба в страната и износ. **В сила от 01.07.2019 г. търговците на електрическа енергия не дължат цена за достъп и пренос при износ на електрическа енергия, с произход България.**

Въз основа на данните за периода януари - септември на 2020 г. се отчита увеличение с 26 582 хил. лв., на други приходи от пренос, както следва:

- ✚ Увеличение на приходите от реактивна енергия в дейността пренос, съпоставени с тези за същия период на 2019 г. с 2 986 хил.лв.;
- ✚ Приходи от предоставяне на преносна способност на презграничните електропроводи, използвани за поевтиняване на тарифата в размер на 35 180 хил.лв., в сравнение с 10 845 хил.лв. (съгласно Решение № Ц-19/01.07.2019 г. в сила от 01.07.2019 г.);
- ✚ Увеличение на приходите от финансираня с 1 560 хил.лв. спрямо предходната година;
- ✚ Увеличение на други приходи от пренос с 424 хил.лв за периода спрямо същия период на 2019 г., като най-съществено влияние оказват по-високите приходи от реконструкция на съоръжения, собственост на ЕСО ЕАД.

Като обратен ефект:

- ✚ Намаление на приходите от присъединяване в размер на 2 724 хил.лв.

Приходи от нерегулирана дейност

През деветте месеца на 2020 г. са реализирани приходи от нерегулирана дейност /почивен дом Енерго-2/ в размер на 0,202 хил.лв., които са с 97 хил.лв. по-малко спрямо 2019 г.

Приходи от реинтеграция МСФО 9 Финансови инструменти

За периода януари - септември на 2020 г. са признати приходи на основание §5.5.14. от МСФО 9 в размер на 577 хил.лв.

2. РАЗХОДИ (ЯНУАРИ – СЕПТЕМВРИ 2020 г.)

РАЗХОДИ	ЕСО ЕАД			
	Януари - Септември 2019	Януари - Септември 2020	Изменение, лева	Изменение, %
1	2	3	4=3-2	5=3/2
Променливи разходи от управление на електроенергийната система - 22,68%	131 581	95 835	-35 746	-27,17%
Променливи разходи от дейност пренос - 17,86%	94 160	75 483	-18 677	-19,84%
Разходи фонд Сигурност на ЕЕС - 3,66%	14 794	15 476	682	4,61%
Условно-постоянни разходи по икономически елементи	216 021	235 798	19 777	9,16%

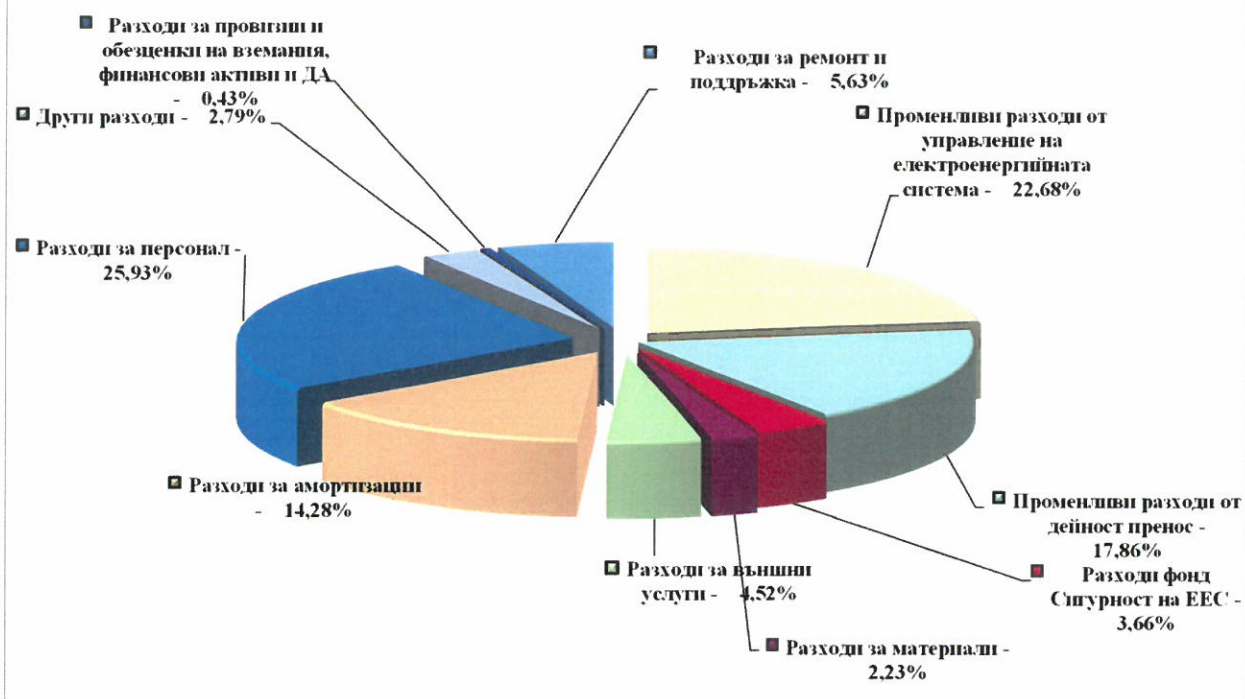
РАЗХОДИ	ЕСО ЕАД			
	Януари - Септември 2019	Януари - Септември 2020	Изменение, лева	Изменение, %
1	2	3	4=3-2	5=3/2
в това число:				
Разходи за материали - 2,23%	4 694	9 440	4 746	101,10%
Разходи за външни услуги - 4,52%	20 431	19 106	-1 325	-6,49%
Разходи за амортизации - 14,28%	59 499	60 328	829	1,39%
Разходи за персонал - 25,93%	100 054	109 559	9 505	9,50%
Други разходи - 2,79%	14 959	11 776	-3 184	-21,28%
Разходи за провизии и обезценки на вземания, финансови активи и ДА - 0,43%	0	1 805	1 805	100,00%
Разходи за ремонт и поддръжка - 5,63%	16 383	23 786	7 402	45,18%
Разходи на ЕСО ЕАД	456 556	422 593	-33 963	-7,44%
Разходи за :				
Печалба от продажба на нетекущи активи	8	0	-8	-100,00%
Корективи	8 878	18 452	9 574	107,84%
Финансови приходи / разходи	210	138	-73	-34,60%
Финансов резултат - печалба / загуба	16 657	44 020	27 363	

За деветмесечието на 2020 г. общите разходи на ЕСО ЕАД по отчетени данни са в размер на 422 593 хил. лв., в т.ч.:

- ⬇️ Разходи, свързани с дейността по управление на електроенергийната система в размер на 123 416 хил.лв. (29,20 % от общите разходи);
- ⬇️ Разходи, свързани с дейността пренос в размер на 298 992 хил.лв. (70,75% от общите разходи);
- ⬇️ Разходи, свързани с нерегулирана дейност (почивен дом Енерго 2) в размер на 185 хил.лв. (0,04% от общите разходи).

Структурата на отчетените разходи е представена на графиката по долу:

СТРУКТУРА НА РАЗХОДИТЕ НА ЕСО ЕАД (ЯНУАРИ - СЕПТЕМВРИ 2020 Г.)

В сравнение със същия период на 2019 година, разходите на ЕСО ЕАД са по – ниски с 33 963 хил. лв. (-7,44%), като най-съществено намаление за разглеждания период е отчетено при следните разходни елементи:

- ✚ Съгласно измененията в Закона за енергетиката чл. 100, ал. 4 в сила от 01.07.2018 г. оператора на електропреносната мрежа има задължението да закупува електрическата енергия за компенсиране на технологичните разходи по пренос на организиран борсов пазар на електрическа енергия.

В сила от 01.07.2019 г. с Решение № Ц-19/01.07.2019 г. КЕВР утвърди нова прогнозна пазарна цена на електрическа енергия за покриване на технологични разходи в размер на 91,45 лв./ МВтч и нова по-ниска цена за задължение към обществото в размер на 19,57 лв./ МВтч.

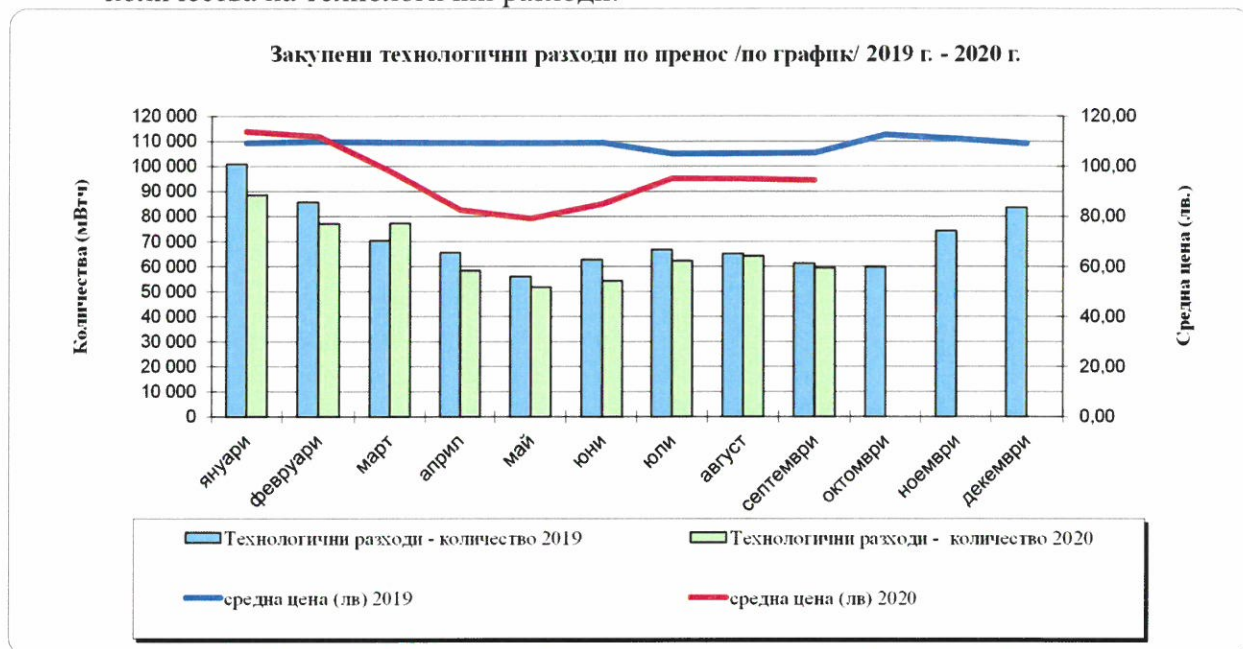
В сила от 01.07.2020 г. с Решение № Ц-29/01.07.2020 г. КЕВР утвърди нова прогнозна пазарна цена на електрическа енергия за покриване на технологични разходи в размер на 92,74 лв./ МВтч и нова цена за задължение към обществото в размер на 21,47 лв./ МВтч.

В стойностно изражение е отчетено намаление на закупените технологични разходи по пренос спрямо същия период на миналата година с 11 119 хил.лв. (-16,23%), като влиянието на отделните фактори е както следва:

 - **Намаление с 6 715 хил.лв.**, в резултат на отчетената с 10,47 % по-ниска средно претеглена пазарна цена на електрическата енергия за технологичните разходи, закупена на организиран борсов пазар чрез дългосрочната платформа и пазар в рамките на деня, администриран от „Българска независима енергийна борса“ ЕАД (БНЕБ ЕАД).
 - ✓ Важно е да се отбележи, че предвид подписаните от БЕХ ЕАД ангажименти по дело АТ.39767 (БЕХ-Енергетика) на Европейската комисия, ЕСО ЕАД не може да закупува енергия за покриване на технологичните разходи от пазара ден напред, което не позволява ефективно управление на портфолиото на оператора, отчитайки характера на технологичните разходи, обвързаността им с товара на системата. В тази връзка ЕСО ЕАД не може да използва и новия финансов механизъм на БНЕБ ЕАД за търговия с деноминирани в Евро Български финансови фючърси за продукти на седмична, месечна, тримесечна и годишна база. Финансовият сетълмент се

извършва от European Commodity Clearing (ECC) и се основава на постигнатата референтна цена на пазара „ден напред“.

- **Намаление с 4 404 хил.лв.**, в резултат на намалените с 40 738 МВтч (-6,43%) количества на технологични разходи.

Намаление е отчетено и на разходите за задължение към обществото, като част от стойността на технологичните разходи по пренос в размер на 7 537 хил.лв., основно от по-ниската с 35,98% среднопретеглена цена за задължение към обществото за периода.

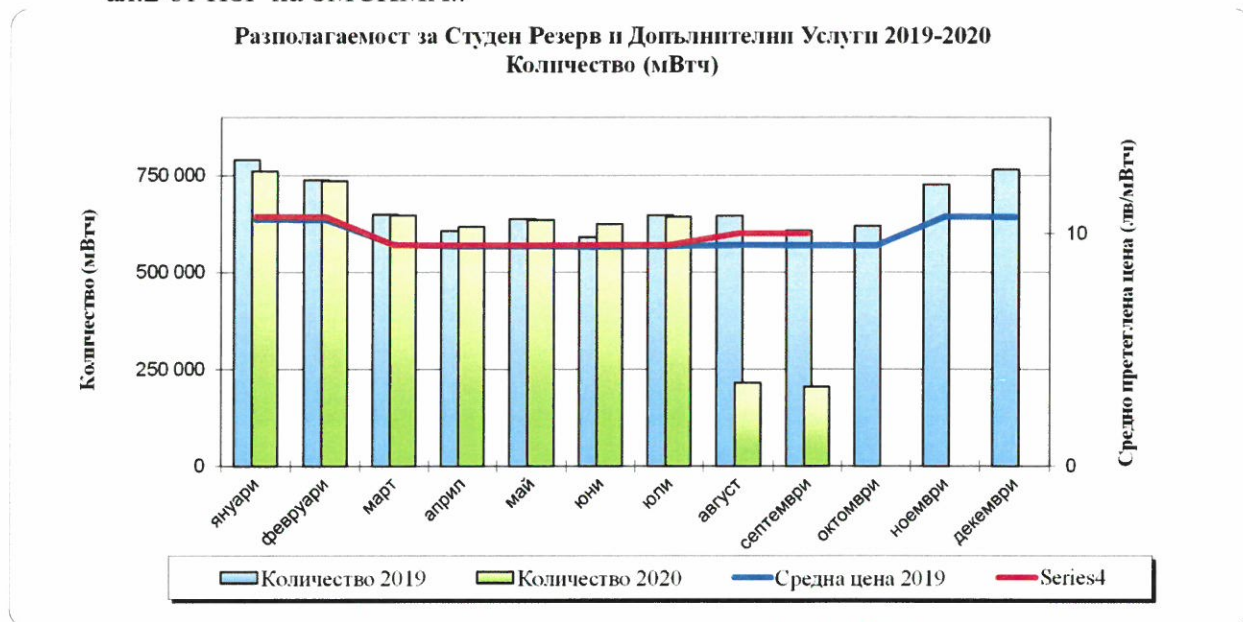
- ✚ Съгласно заповеди на Министъра на енергетиката №Е-РД-16-124/23.03.2018 г., №Е-РД-16-173/27.03.2019 г. е утвърдена средно годишна стойност на студения резерв от 650 МВт (2019-2020 г.), която да обезпечава безопасното и ефективно функциониране и управление на електроенергийната система. ЕСО ЕАД изкупува този резерв от електроцентралите и при необходимост го активира.

С обнародването в Държавен вестник бр.70 от 07.08.2020 г. влизат в сила промените в преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона на местното самоуправление и местна администрация, с които е предвидено, че министърът на енергетиката въз основа на доклад на оператора на електропреносната мрежа налага при необходимост предоставянето на студен резерв на кондензационна топлоелектрическа централа с най-голяма инсталирана мощност в страната, със заповед по реда на чл. 70 от ЗЕ за периода от 01.08.2020 г. - 01.07.2021 г. За посочения период операторът на електропреносната мрежа сключва сделки за студен резерв в съответствие със заповедта на министъра на енергетиката. Съгласно §7, ал.3, т.3 от преходните и заключителни разпоредби на ЗЕ - пределната стойност на разходите на оператора на електропреносната мрежа за закупуване на разполагаемост за студен резерв е не по-висока от определената в решението на Комисията за енергийно и водно регулиране за утвърждаване на цени в сектор „Електроенергетика“ към датата на влизане в сила на този закон.

В стойностно изражение е отчетено намаление на разходите за разполагаемост за студен резерв и допълнителни услуги спрямо същия период на миналата година с 7 406 хил.лв. (12,83 %), като влиянието на отделните фактори е както следва:

- **Увеличение с 684 хил.лв.**, в резултат на отчетената с 1,38% по-висока средно претеглена цена на разполагаемостта за студен резерв и допълнителни услуги (9,90 лв./МВтч за 2020 г. и 9,76 лв./МВтч за 2019 г.);

- **Намаление с 8 090 хил.лв.**, в резултат на намалените количества разполагаемост за студен резерв и допълнителни услуги. През м. август и м. септември на 2020 г. не са настъпили обстоятелства за предприемане на действия съгласно разпоредбите на §7, ал.2 от ПЗР на ЗМСИМА..

- ✚ Намаление на други разходи с 3 184 хил. лв. за 2020 г. в сравнение със същия период на предходната година, дължащо се основно на отчетени **разходи през 2019 г. по загубени съдебни дела, касаещи отчетни периоди преди финансова 2018 година.**
- ✚ Намаление на външни услуги с 1 325 хил.лв., основно от по – ниски разходи за междуоператорско компенсирание при взаимно използване на преносните мрежи (ITC механизъм) за периода на 2020 г.

Като обратен ефект за разглеждания период се отчита увеличение в следните разходни елементи:

- ✚ Във връзка с влезлите в сила от 25.06.2016 г. промени в Закона за енергетиката ЕСО ЕАД е задължен да внася към фонд „Сигурност на електроенергийната система 5%-на вноска от приходите за достъп и пренос на електрическа енергия. Към 30.09.2020 г. разходите на ЕСО ЕАД, свързани с фонда са в размер на 15 476 хил.лв. (3,66 % от общите разходи);
- ✚ Увеличение на разходи за борсови такси, спрямо съответния период на 2019 г. в размер на 159 хил.лв.;
- ✚ Увеличение на разходите за персонал, предвид новата договорена със синдикалните организации средна брутна работна заплата от 01.08.2019 г. и полагащите се доплащания по Кодекса на труда, съгласно действащия кодекс за социално осигуряване;
- ✚ Увеличение на разходи материали, спрямо съответния период на 2019 г. в размер на 4 746 хил.лв., основно от материали вложени в ДМА по стопански начин, които са отразени и в коректива и не влияят на финансовия резултат;
- ✚ Увеличение на разходи за ремонт, профилактика и поддръжка, спрямо съответния период на 2019 г. в размер на 7 402 хил.лв.;
- ✚ Разходи провизии по съдебни дела в размер на 589 хил.лв. и разходи за обезценка на инвестиция в съвместно контролирано предприятие, финансови активи и вземания на обща стойност 1 215 хил.лв., начислени съгласно МСС 36 и МСФО 9.

3. ФИНАНСОВ РЕЗУЛТАТ ЗА ЯНУАРИ – СЕПТЕМВРИ 2020 г.

Финансовият резултат на ЕСО ЕАД от цялостната дейност за периода януари - септември на 2020 г. по отчетени данни, преди данъци и друг всеобхватен доход съгласно финансовия отчет е печалба в размер на 44 020 хил.лв., като спрямо същия период на 2019 г. се отчита увеличение на печалбата с 27 363 хил.лв.

Основно влияние върху финансовия резултат през януари - септември 2020 г. оказаха следните фактори:

- ✓ Намаление на количеството технологични разходи за закупуване с -6,43%, в резултат на отчетения спад в страната на производство на електрическа енергия с -8,19% и намаление на потреблението на електрическа енергия с -3,34% спрямо януари-септември 2019 г.
- ✓ Намаление на разходите за закупуване на електрическа енергия за покриване на технологичните загуби по пренос основно в резултат на отчетената с 10,47 % по-ниска средно претеглена пазарна цена на електрическата енергия, закупена на организиран борсов пазар. Намаление на разходите за задължение към обществото, като част от стойността на технологичните разходи по пренос, основно от по-ниската с 35,98% среднопретеглена цена за задължение към обществото за периода;
- ✓ Отчетени по-ниски променливи разходи за управление на електроенергийната система, включващи и студен резерв.
- ✓ Увеличение на приходите от ВЕИ достъп в резултат на по-високите количества произведена електрическа енергия от възобновяеми източници с динамично променяща се генерация – от слънчева и вятърна енергия с 10,37% спрямо януари-септември 2019 г.
- ✓ Отчетени са приходи от спечелени съдебни дела за ВЕИ.

В заключение е важно да се отбележи, че отчетените други приходи, които формират печалбата в размер на 44 020 хил.лв. при печалба от регулираните цени в размер на 21 766 хил. лв., са с променлив характер и респективно не водят до създаване на постоянна трайна тенденция при формирането на положителен финансов резултат от лицензионната дейност на ЕСО ЕАД.

4. ФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ

ПОКАЗАТЕЛИ	Отчет Януари - Септември 2019 г.	Отчет Януари - Септември 2020 г.
Показатели за рентабилност		
Коефициент на рентабилност на приходите от продажби	0,0363	0,0916
Коефициент на рентабилност на собствения капитал	0,0075	0,0190
Коефициент на рентабилност на пасивите	0,0304	0,0657
Коефициент на капитализация на активите	0,0060	0,0147
Показатели за ефективност		
Коефициент на ефективност на разходите	1,0372	1,1003
Коефициент на ефективност на приходите	0,9641	0,9088
Показатели за ликвидност		
Коефициент на обща ликвидност	5,1375	2,3949
Коефициент на бърза ликвидност	4,7993	2,0950
Коефициент на незабавна ликвидност	4,1885	1,5660
Коефициент на абсолютна ликвидност	4,1885	1,5660
Показатели за финансова автономност		

ПОКАЗАТЕЛИ	Отчет Януари - Септември 2019 г.	Отчет Януари - Септември 2020 г.
Коефициент на финансова автономност	4,0563	3,4631
Коефициент на задлъжнялост	0,2465	0,2888
Коефициент на финансиране на дълготрайните активи	1,1481	1,0579
Коефициент на финансиране на краткотрайните активи	6,1887	10,3751

Коефициентите на финансовите показатели за рентабилност в отчета за 2019 г. и 2020 г. са положителни величини и са определени на база финансовите резултати, които са съответно печалба в размер на 16 657 хил. лв. през 2019 г. и 40 975 хил. лв. в отчета на 2020 г.

Коефициентът на рентабилност на приходите от продажби показва, че на всеки 1 лев приход дружеството е реализирало печалба в размер на 0,0916 лв., спрямо реализираната печалба от 0,0363 лв. през 2019 г.

Коефициентът на рентабилност на собствения капитал показва увеличение от 0,0075 към 30.09.2019 г. на 0,0147 към 30.09.2020 г., като увеличението на капитала е в резултат на отчетения по-висок финансов резултат за 2020 г.

Коефициентът за общата ликвидност, който показва финансовата стабилност на дружеството е положителна величина и бележи намаление от 5,1375 към 30.09.2019 г. на 2,3949 в отчета към 30.09.2020 г., в резултат на намалението на краткотрайните активи, основно паричните наличности.

Към 30.09.2020 г. коефициентът за абсолютна ликвидност е 1,5660 и намалява спрямо същия период на предходната година, където този коефициент е бил 4,1885, което се дължи отново на намалението на паричните средства с 52,34% спрямо предходната година в следствие **допълнителен дивидент** в размер на **100 000 хил. лв.**, изплатен на основание **решение с протокол № 65-2019 от 08.10.2019 г. на Съвета на директорите на БЕХ ЕАД (едноличен собственик на капитала на Дружеството към тази дата).**

Финансовата независимост на дружеството от кредитори (коефициент за финансова автономност) е 3,4631 и намалява спрямо същия период на 2019 г., когато този коефициент е бил 4,0563. Това се дължи от една страна на увеличението на нетекущите и текущите задължения на дружеството с 13,87 %, основно от увеличение на отсрочените финансираня и търговски и други задължения спрямо предходния отчетен период, а от друга на по – ниския собствен капитал в следствие на:

- **намаление на капитала в следствие допълнителен дивидент в размер на 100 000 хил. лв., изплатен на основание решение с протокол № 65-2019 от 08.10.2019 г. на Съвета на директорите на БЕХ ЕАД (едноличен собственик на капитала на Дружеството към тази дата).**

Коефициентът на задлъжнялост на дружеството за периода е 0,2888 и бележи слабо увеличение спрямо същия период на 2019 г., когато коефициентът е 0,2465. Отчетените стойности на показателя за разглеждания период са в резултат на по-ниския собствен капитал в следствие на причините, посочени по горе.

Коефициентите за ефективността на разходите и приходите показват, че срещу 1 лв. разход дружеството получава приход от 1,10 лв., което представлява печалба от 0,10 лв. за 2020 г. За предходния период срещу 1 лв. разход дружеството е получавало приход от 1,04 лв. и е реализирало печалба от 0,04 лв.

5. ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ

Отчитайки общата балансова структура на ЕСО ЕАД общото финансово състояние на дружеството за периода януари - септември на 2020 г. е добро. Финансовите показатели за рентабилност са положителни величини. Задълженията са текущи и се обслужват в срок. Важно е да се има предвид намалението на капитала на дружеството две поредни години в следствие на:

- допълнителен дивидент в размер на **110 000 хил. лв.**, изплатен на основание **решение протокол №69-2018 от 27.11.2018 г. на Съвета на директорите на БЕХ ЕАД;**
- допълнителен дивидент в размер на **100 000 хил. лв.**, изплатен на основание **решение протокол №65-2019 от 08.10.2019 г. на Съвета на директорите на БЕХ ЕАД.**

Неблагоприятно влияние върху финансовото състояние на ЕСО ЕАД ще окаже евентуално поредно решение на БЕХ ЕАД за изплащане на допълнителен дивидент, което би довело до ликвиден риск за дружеството, изразяващ се в отчитането на паричен дефицит и неизпълнение на стратегическите енергийни инфраструктурни проекти и респективно до невъзможност от усвояване на привлеченото финансиране съгласно условията на споразуменията с европейска финансираща институция.

В заключение следва да се отбележи, че финансовото състояние на дружеството зависи в голяма степен от външни фактори, като потреблението и производството на електроенергия, решенията на КЕВР, както и от последните изменения в Закона за енергетиката в сила от 01.07.2018 г. и от 01.07.2019 г., също така, отчитайки и ограничаването на достъпа на независимия преносен оператор до сегмента „пазар ден напред“ и невъзможността за адекватно управление на портфолиото, отчитащо колебанията в товара на системата.

АНГЕЛИН ЦАЧЕВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

